

بررسی رابطه بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد

۱. جواد کهن سال جاجرم ۲. محبوبه سلیمان پور عمران

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد،

گروه مدیریت آموزشی، بجنورد، ایران

۲. استاد یار گروه مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد،

بجنورد، ایران

نویسنده مسئول:

جواد کهن سال جاجرم

چکیده

موضوع تحقیق حاضر بررسی رابطه بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد می باشد. روش انجام تحقیق به صورت میدانی و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد اخلاق حرفه ای (مولوی، ۱۳۹۱) و روش تدریس (رجبی، ۱۳۸۵) و پیشرفت تحصیلی (ساعتچی، ۱۳۹۰) که به ترتیب آلفای کرونباخ بدست آمده ۰/۸۹ و ۰/۸۶ و ۰/۸۹ می باشد. جامعه آماری این تحقیق کلیه دانشجویان شاهد و ایثارگر کارشناسی ارشد شهرستان بجنورد را تشکیل می دهند که با استفاده از جدول کوکران و از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای تعداد ۹۸ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. تکنیک آماری مورد استفاده در این تحقیق، آمار توصیفی و استنباطی و مدل ارزیابی معادلات ساختاری می باشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با کمک با نرم افزارهای spss20 و Lisrel انجام شده است. یافته ها نشان داد که در فرضیه تحقیق بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد رابطه معنادار وجود دارد.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه ای، روش تدریس، پیشرفت تحصیلی، مسئولیت پذیری، وفاداری.

مقدمه

اثربخشی فرایند تدریس و آموزش های دانشگاهی به عنوان یک حوزه مهم حرفه ای به مجموعه ای از عوامل فردی، حرفه ای و سازمانی بستگی دارد. در این میان برخورداری از اعضای هیئت علمی از قابلیت ها و صلاحیت های حرفه ای و الزام آنان به رعایت مجموعه ای از اصول و استانداردهای حرفه ای در فرایند تدریس نقش تعیین کننده در افزایش اثربخشی فعالیت های آموزشی دارد. در واقع رعایت استانداردهای اخلاق حرفه ای در تدریس به منزله یک منشور اخلاق حرفه ای تلقی می گردد که اهتمام اساتید به آنها در تعامل با دانشجویان، همکاران و مجموعه سازمانی، گروه آموزشی و دانشگاه می تواند علاوه بر افزایش کارآمدی در بازده تدریس، به سطح بالایی از رضایتمندی ذینفعان چنین فرایندی بویژه دانشجویان بینجامد. استانداردهای اخلاق حرفه ای؛ به مجموعه ای از اصول اطلاق می شوند که در صورت پیروی از آن،

ارزش‌هایی چون اعتماد، رفتار مناسب کاری، انصاف و مهربانی ارتقاء می‌یابند. چنین استانداردهایی در حوزه آموزش به مفهوم پاسخگویی متقابل و پاسخگویی افرادی که متولی نیل به یک آموزش کیفی هستند، می‌باشد (موسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی، ۲۰۱۴).

بررسی جایگاه وضعیت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای در نظام دانشگاهی می‌تواند به سیاست‌گذاران، مدیران و برنامه ریزان آموزش عالی کشور در اتخاذ راهبردهای مناسب برای کاهش شکاف بین وضع موجود و مطلوب در این زمینه و ارتقای وضعیت چنین استانداردهایی مدد رساند. که این استانداردها بهبود تعهد، تلاش و کارایی در خدمات افراد درگیر در حرفه معلمی و ارائه راهنمایی‌های حرفه‌ای به آنان از طریق تدوین هنجارهای رفتار حرفه‌ای می‌باشد اخلاق یا اخلاقیات به عنوان مجموعه‌ای از اصول و ارزش‌هاست که درستی و نادرستی رفتارها و تصمیمات فرد یا سازمان را تعیین می‌کند (زاهدی، ۱۳۹۳). اخلاق به عنوان تنظیم‌کننده روابط میان انسان‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است؛ چرا که به عنوان یک نظام درونی، بدون آنکه نیاز به اهرم‌های بیرونی داشته باشد قادر است تا عملکردهای اخلاقی را در استادان تضمین نموده و یک نظام اخلاقی به وجود آورد. نقش اخلاق در عملکردها و رفتارها، در تصمیم‌گیری‌ها و انتخاب‌ها و در برخوردها و ارتباطات، مهم و تعیین‌کننده است. از این رو، بحث اخلاقیات در مدیریت و دانشگاه‌ها، امروزه به یکی از مباحث عمده تعلیم و تربیت مبدل شده است (الوانی، ۱۳۹۲). در یک نگاه اجمالی به کشورهای توسعه یافته، دلایل توسعه در چنین کشورهایی را می‌توان احساس مسئولیت و داشتن روش‌های اخلاقی مطلوب دانست. رعایت اصول اخلاقی عاملی برای تصمیم‌گیری صحیح، معقول، منطقی و عادلانه است. لزوم توجه به این موضوع از این رو است که اساتید در دانشگاه‌ها پی ببرند که کدام راه را برگزینند و پیامد آن از لحاظ ارزشی، اعتقادی، اخلاقی، عاطفی و فرهنگی چیست؟ (رضایی منش، ۱۳۹۴). بر این اساس به مجموعه‌ای از کنش‌ها و واکنش‌های اخلاقی پذیرفته شده که از سوی سازمان‌ها یا مجامع حرفه‌ای مقرر می‌شود تا مطلوب‌ترین روابط اجتماعی ممکن را برای اعضای خود در اجرای وظایف حرفه‌ای فراهم آورد، اخلاق حرفه‌ای گویند. این اخلاق دربرگیرنده مجموعه‌ای از احکام ارزشی، تکالیف رفتار و سلوک، و دستورهای برای اجرای آنهاست (قراکمی، ۱۳۹۰). در حقیقت، اخلاق حرفه‌ای یک فرایند تفکر عقلانی است که هدف آن محقق کردن این امر است که در سازمان چه ارزشهایی را چه موقع باید حفظ و اشاعه نمود. اصطلاح اخلاق حرفه‌ای به عنوان یکی از ویژگی‌های سرمایه‌های انسانی و معنوی هر جامعه یا سازمان و به عنوان نوعی تعهد اخلاقی و وجدان کاری نسبت به هر نوع کار، وظیفه و مسئولیت می‌باشد. به دلیل تعدد وظایف و مسئولیت‌های مراکز دانشگاهی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و علمی، بسته‌های متفاوتی برای تدوین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و همین‌طور برای مطالعه آنها وجود دارد.

در فرهنگ دینی، معلمی به منزله شغل انبیا است و تدریس فرایندی است که از طریق آن آدمی می‌تواند از جنبه‌های مختلف به کمال برسد. از این رو +اساس فرایند و فعل تدریس از یک بنیان اخلاقی محکمی برخوردار بوده است و معلمان و مدرسان می‌بایست از اصول در ایفای نقش‌های حرفه‌ای خود تبعیت می‌کردند. اما در مجامع علمی دامنه بحث بسترهای اخلاقی تدریس در سالهای دهه نود به طور جدی مطرح و صاحب نظران زیادی در این حوزه ورود پیدا کرده‌اند. از نظر کلارک^۱ (۲۰۰۵) تدریس که متضمن مسوولیت اخلاقی است و اساسا یک بنگاه اخلاقی است که در آن مربی از فراگیر، می‌خواهند در جهتی تغییر نمایند که توسط آنها انتخاب شده است (کلارک، ۲۰۰۵). از نظر کاظم پور و همکاران (۱۳۹۰) اخلاق و تدریس به طور ذاتی همسو و درهم تنیده است و توجه به رشد و توسعه همه جانبه استاد (به ویژه ارتقای اخلاقی وی) می‌تواند ضمن بهبود عملکرد کلاس منجر به حفظ امنیت، رفاه و تعالی فردی و گروهی دانشجویان شود (کاظم پور و همکاران، ۱۳۹۰). اخلاق حرفه‌ای تدریس استادان شامل در نظر گرفتن موضوعات مربوط به مدیریت رفتار، فرآیندهای مربوط به نظم، استقلال فکری، آزادی اخلاقی، حقوقی و مسئولیت‌ها در فرآیند یاددهی-یادگیری است (خسروی و همکاران، ۱۳۹۳). بر این اساس، هدف از یادگیری اخلاق حرفه‌ای در تدریس، ترسیم اصول اخلاقی است که مسئولیت‌های حرفه‌ای استادان دانشگاه را مشخص می‌سازد. و این خود یکی از مهم‌ترین ابعاد تضمین‌کننده سلامت در فرآیند یاددهی-یادگیری خواهد بود (ایمانی و همکاران، ۱۳۹۴). از نظر کامپیل^۲ (۲۰۰۸) قلمرو اخلاق در تدریس به عنوان یک حرفه اخلاقی، در زمره ابعاد مثبت و غیر قابل انکار آن حرفه می‌باشد. این بعد به دلیل اهمیت پالایش و به دلیل آنکه با دنیای تعلیم و تربیت پیوند ناگسستنی دارد، بر پایه چنین برآوردهایی در فرایندهای دانشگاهی صفات و ویژگی‌هایی چون آزادگی، خود جهت دهی، خود تنظیمی، عزت نفس، نوع دوستی و ... را به دانشجویان و اهل علم نسبت می‌دهند (قاضی طباطبایی و ودادهیر، ۱۳۹۲). بر این اساس است که جامعه به استادان و علما به دلیل اینکه وجود خود را وقف تحصیل معرفت و کشف حقایق کرده اند اعتماد می‌کند. وان منن^۳ (۲۰۰۹) از زاویه دیگری به این قضیه نگریسته است. او بیان کرده است که طرف حساس زندگی در تدریس اغلب به طور نامعقولی مورد غفلت واقع می‌گردد. از دیدگاه وی خمیرمایه تعلیم و تربیت، بیشتر یک فعالیت هنجاری است که به طور پیوسته از مربی انتظار دارد به شیوه‌ای صحیح، خوب و یا مناسب عمل کند تا یک بنگاه تکنیکی و یا تولیدی (وان منن، ۲۰۰۹). وان منن از واژه هنجاری برای نشان دادن این مطلب استفاده می‌کند که تدریس همانند نقش والدین همیشه با سوالاتی درباره

^۱-Kelark^۲-Kapil^۳-Van Menen

ارزش، ترجیح و اخلاقیات سروکار دارد و بر این باور است که معلمان باید از مجموعه‌ای از استانداردهایی برخوردار باشند که راهنمای آنان در نیل به خوبی است. او بیان می‌کند که صفات و ویژگی‌هایی وجود دارد که اساساً برای یک معلم، مهم و برای یک شیوه تربیتی خوب، ضروری‌اند. این صفات شامل درک درست از حرفه معلمی، عشق و محبت به بچه‌ها، و درک عمیق از مسئولیت، حساسیت اخلاقی، روشنفکری خود انتقادانه، بلوغ اندیشمندانه، حساسیت مدیرانه نسبت به ذهنیت بچه‌ها، هوش تفسیری، درک پدراگوژیک از نیازهای کودکان، پایداری آشکار در برخورد با جوانان، اشتیاق زیاد به یادگیری رموز جهان، شیوه اخلاقی برای طلب چیزی، فهم مشخص از جهان امیدواری در هنگام مواجهه با بحران‌های موجود و نهایتاً شوخ طبعی و نشاط می‌باشد. در همین راستا، بانر و کانن^۲ (۱۹۹۷) اعتقاد دارند که تدریس یک هنر است. از نظر آنان از ویژگی‌های یک تدریس بسیار موفق یادگیری، اقتدار، اخلاق نظم، خلاقیت، محبت، صبر، روحیه و نشاط می‌باشد؛ که بخش زیادی از آن دارای ماهیت اخلاقی است. در بحث راجع به اینکه چگونه می‌توان تدریس را از نظر شیوه عمل قابل تجسم ساخت، فالونا^۳ (۲۰۰۰) نیز بر پایه ویژگی‌های اخلاقی ارسطویی تدریس، چارچوبی را تدوین نمود که هر کدام از این ویژگی‌ها را در حوزه اعمال و اقدامات معلمان زمینه یابی کرد. او نتیجه گرفت که شجاعت، صمیمیت، صداقت، شوخ طبعی، محبت، پذیرش و انبساط روحی، بزرگی، سخاوت کنترل و عدالت از صفات اخلاقی هستند که می‌توان در تدریس به کار گرفته شوند. این پژوهش با توجه به مطالب بالا قصد دارد رابطه بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با پیشرفت تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد را مورد بررسی قرار دهد.

پیشینه تحقیق

تلاش‌های پژوهشی برای تدوین استاندارد های اخلاق حرفه‌ای برای تدریس و آموزش تقریباً از دو دهه گذشته آغاز گردیده است (اله و یسی، ۱۳۹۰). از این جهت کند و کاو پیرامون این موضوع از پیشینه‌چندانی علی‌الخصوص در کشور ما برخوردار نیست. آنچه ذیلاً می‌آید تقریباً مواردی است که در این ارتباط آن هم در سال‌های اخیر انجام گرفته است.

مطلبی فرد و آراسته (۱۳۹۰) با مبنا قرار دادن دیدگاه مورای و همکارانش به بررسی ابعاد اخلاقی آموزش عالی و واکاوی مؤلفه های اخلاقی مربوط به تدریس در آموزش عالی پرداخته‌اند. از نظر آنان ضعف رعایت اخلاق در آموزش عالی سبب گسترش نمود هایی از رفتار نامطلوب دانشگاهی گردیده است. اله و یسی (۱۳۹۰) نیز با بررسی دیدگاه اساتید دانشگاه کردستان درباره جایگاه اخلاق حرفه‌ای تدریس در مراکز دانشگاهی، رفع خطر سوء استفاده از قدرت ناشی از دانش اساتید را در گرو تدوین ضوابط و قواعد اخلاقی حاکم بر کار اساتید می‌داند و بر این باور است که رعایت جنبه های اخلاقی کار به افزایش بهره‌وری در نیل به اهداف حرفه‌ای می‌انجامد. گودرزی (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان بررسی مبانی دینی اخلاق حرفه‌ای معلمان از دیدگاه اندیشمندان مسلمان، به محبت و احساس مسئولیت، حفظ حرمت و شخصیت، صداقت و گذشت، عدالت، واقع‌گرایی، اخلاص، صبر، جدیت، هدفمندی و ثبات به عنوان اصول مهم اخلاق حرفه‌ای اشاره می‌کند. نتایج مطالعه جواهری (۱۳۸۹) در خصوص بررسی و مقایسه نظرات اساتید و دانشجویان در مورد ویژگی یک استاد خوب دانشگاهی نشان داد که اساتید و دانشجویان از میان چهار حیطه از ویژگی‌های یک استاد خوب، اولویت اول را به حیطه شخصیت فردی اساتید داده‌اند. از نظر آنان توجه به حیطه دانش پژوهی، روش تدریس و توانایی اساتید در ایجاد ارتباط در مراتب بعدی اهمیت قرار دارند. نتایج مطالعه فلاح تفتی و همکارانش (۱۳۸۹) نیز نشان داد که هرچند اکثریت دانشجویان، اساتید خود را در زمینه برخورد مناسب با دانشجویان، عدالت در برخورد و دسترس بودن آنان، خوب ارزیابی کرده‌اند اما از نظر آنان، وضعیت اساتید در زمینه انتقادپذیری کمتر قابل قبول است. این تحقیق همچنین نشان داد که بین اخلاق خوب و آموزش خوب رابطه مستقیمی وجود دارد. ایازی و همکارانش (۱۳۸۹) نیز در مطالعه‌ای با هدف تعیین ویژگی‌های اخلاقی استاد در راستای اثربخش نمودن آموزش از دیدگاه اسلام به شایستگی برای تدریس، حفظ مقام و منزلت علم، بذل علم برای اهل آن، احترام به دانشجویان، تلاش برای تخلق دانشجویان به صفات عالی و مکارم اخلاقی، برابری بین دانشجویان، پرورش فکری دانشجویان، حق‌پذیری و انصاف، صمیمیت با دانشجویان، سادگی بیان، رعایت اعتدال و رعایت جهات معنوی به عنوان مهم‌ترین ویژگی‌های اخلاقی اساتید اشاره می‌کنند. براساس پژوهش حسامی و همکارانش (۱۳۸۹) از نظر دانشجویان در حیطه مقررات آموزشی، در دسترس بودن استاد، در حیطه علمی آموزشی، تسلط علمی اساتید، در حیطه نظارت و ارزیابی طرح سؤال امتحانی متناسب با کیفیت کلاس و در حیطه اخلاقی رفتاری احترام گذاشتن به دانشجو به عنوان مهم‌ترین ویژگی استاد ارزیابی شده‌اند. نخودساز (۱۳۸۷) هم با بررسی

^۲-Baner & Kanen

^۳-Falona

میزان کاربست مؤلفه های اخلاق حرفه ای در مراکز تربیت معلم شهرهای یزد و اصفهان، نشان داد که در وضعیت موجود و مطلوب بیشترین میزان کاربست به مؤلفه امانت ورزی اما کمترین میزان کاربست، در وضعیت موجود به مؤلفه رعایت آزادی و در وضعیت مطلوب به مؤلفه برقراری عدالت تعلق داشت.

فرضیه تحقیق

بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف در دسته پژوهش های کاربردی و از لحاظ روش گردآوری داده ها از نوع پژوهش های توصیفی (همبستگی) و به روش مدل یابی معادلات ساختاری مبتنی بر تحلیل مسیر است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد (۱۳۹۶) به تعداد ۵۵۰ نفر بودند. حجم نمونه بر اساس جدول کوکران ۱۴۵ نفر تعیین گردید. و به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب گردید. برای گردآوری داده ها از سه پرسشنامه به شرح زیر استفاده شده است.

پرسشنامه اخلاق حرفه ای: این ابزار به وسیله مولوی در سال (۱۳۹۱) به همین منظور ساخته شده است. پرسشنامه اخلاق کاری از ۳۴ گویه در طیف پنج درجه ای لیکرت (بسیار زیاد، زیاد، متوسط، کم، بسیار کم) تشکیل شده است. این پرسشنامه به دلیل زیربنای نظری مناسب و تایید خبرگان با تخصص موضوعی از روایی و محتوایی لازم برخوردار است.

پرسشنامه روش تدریس: این ابزار به وسیله رجبی در سال (۱۳۸۵) به همین منظور ساخته شده است. پرسشنامه روش تدریس از ۱۲ گویه در طیف پنج درجه ای لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، بی نظرم، مخالفم، کاملاً مخالفم) تشکیل شده است. این پرسشنامه به دلیل زیربنای نظری مناسب و تایید خبرگان با تخصص موضوعی از روایی و محتوایی لازم برخوردار است.

پرسشنامه پیشرفت تحصیلی: این ابزار به وسیله ساعتچی در سال (۱۳۹۰) به همین منظور ساخته شده است. پرسشنامه پیشرفت تحصیلی از ۹ گویه در طیف پنج درجه ای لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، بی نظرم، مخالفم، کاملاً مخالفم) تشکیل شده است. این پرسشنامه به دلیل زیربنای نظری مناسب و تایید خبرگان با تخصص موضوعی از روایی و محتوایی لازم برخوردار است. برای تعیین پایایی پرسشنامه ها یک مطالعه مقدماتی در مورد ۳۵ نفر از جامعه آماری (به غیر از نمونه اصلی) اجرا شده است و ضرایب آلفای کرونباخ به شرح جدول ۱ محاسبه شده است.

جدول ۱: ضریب پایایی پرسشنامه های پژوهش

نام پرسشنامه	تعداد	ضریب آلفا
اخلاق حرفه ای	۳۵	۰/۸۹
روش تدریس	۳۵	۰/۸۶
پیشرفت تحصیلی	۳۵	۰/۸۹

روش تجزیه و تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده می‌شود. در بخش توصیفی، از جدول توزیع فراوانی و شاخص‌های مرکزی (میانگین) و پراکندگی (انحراف معیار) محاسبه می‌شود. همچنین نمودارهای مربوطه نیز رسم می‌گردد. در بخش استنباط‌های آماری پس از تبدیل نمودن متغیرهای تحقیق از مقیاس ترتیبی به مقیاس فاصله‌ای، از مدل یابی معادلات ساختاری (SEM) جهت بررسی فرضیات تحقیق استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

آمار توصیفی

مشخصات پاسخ دهندگان در این مطالعه با استفاده از سه متغیر جمعیت شناختی سن، جنسیت و تحصیلات صرفاً جهت گزارش سیمای آزمودنی‌ها، مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. آمار توصیفی پاسخ دهندگان

متغیر	سطوح	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۷۵	۵۲.۹
	زن	۷۰	۴۷.۱
تحصیلات	دیپلم	۲۸	۱۳.۲
	فوق دیپلم	۳۷	۲۷.۹
	کارشناسی	۵۴	۴۸.۵
	ارشد به بالا	۲۶	۱۰.۴
سن	۲۰-۲۵	۲۴	۵.۹
	۲۶-۳۰	۴۶	۳۶.۸
	۳۱-۳۵	۳۵	۲۵.۰
	۳۶ به بالا	۴۰	۲۲.۳

آمار استنباطی

آزمون فرضیه تحقیق

آزمون فرضیه تحقیق به بررسی نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی در رابطه میان استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس دانشجویان کارشناسی ارشد شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد می‌پردازد. در مرحله نخست جهت تعیین میزان همبستگی بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی، مقدار همبستگی ۰.۷۵۶ به دست آمد (جدول ۳).

جدول ۳. ضریب همبستگی بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی

همبستگی	R	R2	ضریب تعیین تعدیل یافته	دوربین واتسون
بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی	۰.۷۵۶	۰.۵۷۱	۰.۹۴۶	۱.۹۶

در مرحله دوم جهت بررسی معناداری بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی از روش آنالیز واریانس استفاده گردید که مقدار سطح معناداری نشان داد (۰.۰۰۱). بین متغیر و مولفه‌های نامبرده رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۴. آنالیز واریانس بین استانداردهای اخلاق حرفه‌ای و روش تدریس با نقش واسطه‌گری پیشرفت تحصیلی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره فشر	سطح معناداری
بین گروهی	۲۵۴۶.۹۶۴	۶	۴۲۴.۴۹۴	۳.۷۷۰	۰.۰۰۳
درون گروهی	۷۳۱۷.۹۱۱	۶۵	۱۱۲.۵۸۳		
کل	۹۸۶۴.۸۷۵	۷۱			

طبق جدول ۴ و روش آنالیز واریانس تک متغیره سطح معناداری ۰.۰۰۱ به دست آمد که با توجه به اینکه این مقدار کمتر از ۰.۰۵ بوده بدین جهت بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دیده می شود. و در مرحله سوم جهت پیش بینی تاثیر بیشترین و کمترین اثرگذاری بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی از مدل رگرسیون خطی استفاده گردید (جدول ۵).

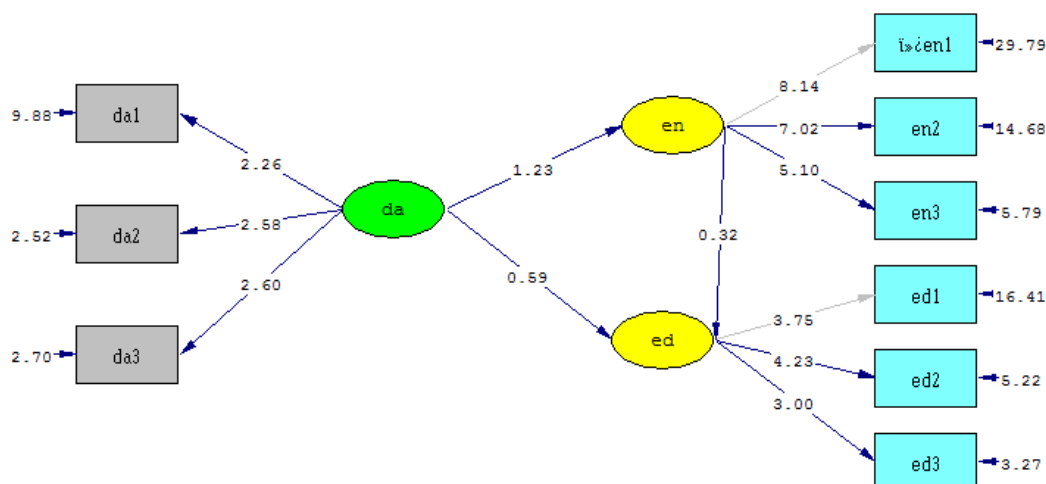
جدول ۵. مدل رگرسیون خطی بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی

مدل	ضریب غیر استاندارد		ضریب استاندارد	مقدار t	سطح معناداری
	B	خطای استاندارد			
ثابت	۵.۸۹۳	۵.۰۱۸	-	۱.۱۷۴	۰.۰۰۱
اخلاق حرفه ای	۰.۳۸۰	۰.۰۴۰	۰.۷۵۹	۹.۴۱۷	۰.۰۰۱
روش تدریس	۰.۰۲۰	۰.۰۴۷	-۰.۳۴۰	-۰.۴۱۷	۰.۰۰۱

نتیجه آزمون رگرسیون خطی برای تاثیر بین استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی نشان داد مولفه اخلاق حرفه ای با ضریب بتای ۰.۷۵۹ و معناداری ۰.۰۰۱ قادر به پیش بینی ۷۵ درصد از پیشرفت تحصیلی می باشد در مرتبه بعدی مولفه روش تدریس با مقدار ضریب بتای -۰.۳۴۰ معناداری ۰.۰۰۱ بوده که قادر به پیش بینی ۳۴ درصد از پیشرفت تحصیلی را دارد. و در مرحله چهارم که به منظور آزمون (ضریب مسیر تعیین) به صورت فرضیه های صفر و خلاف تبدیل می شود.

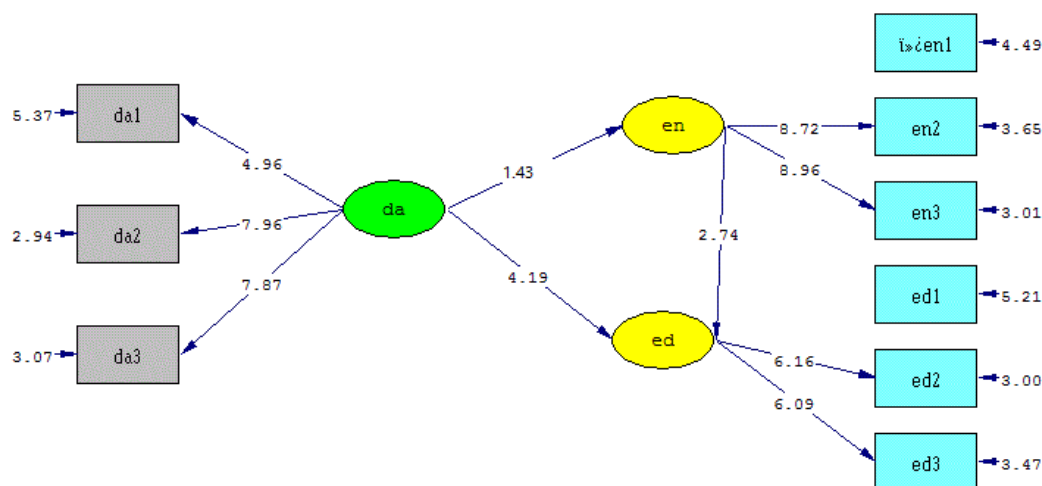
H_0 : پیشرفت تحصیلی در رابطه میان استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد نقش واسطه گری ندارد.

H_1 : پیشرفت تحصیلی در رابطه میان استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد نقش واسطه گری دارد.

Chi-Square=45.76, df=24, P-value=0.00474, RMSEA=0.037

شکل ۱. مدل ساختاری تحقیق در حالت استاندارد

Chi-Square=45.76, df=24, P-value=0.00474, RMSEA=0.037

شکل ۲. مدل ساختاری تحقیق در حالت معنادار

برای برآورد مدل از روش حداکثر احتمال و به منظور بررسی برازش مدل از شاخص نسبت مجذور خی دو بر درجه آزادی ($\frac{X^2}{df}$), شاخص برازش تطبیقی (CFI), شاخص برازندگی (GFI), شاخص تعدیل برازندگی (AGFI), شاخص نرم شده برازندگی (NFI), شاخص نرم نشده برازندگی (NNFI), خطای ریشه میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) استفاده شد.

جدول ۶. نتایج حاصل از بررسی نیکویی برازش مدل ساختاری تحقیق

شاخص برازش	دامنه مورد قبول	مقدار	نتیجه
$\frac{X^2}{df}$ (شاخص نسبت مجذور خی دو بر درجه آزادی)	< 3	۲.۷۵	مناسب
CFI (شاخص برازش تطبیقی)	> 0.9	۰.۹۶	مناسب
GFI (شاخص برازندگی)	> 0.9	۰.۹۵	مناسب
AGFI (شاخص تعدیل برازندگی)	> 0.9	۰.۹۷	مناسب
NFI (شاخص نرم شده برازندگی)	> 0.9	۰.۹۱	مناسب
NNFI (شاخص نرم نشده برازندگی)	> 0.9	۰.۹۳	مناسب
RMSEA (خطای ریشه میانگین مجذورات تقریب)	< 0.08	۰.۰۳۷	مناسب

نتایج بررسی شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری پژوهش که در جدول ۶ آمده است، نشان دهنده برازش مدل است، چرا که میزان کمتر از ۰.۰۸ RMSEA نشانگر برازش قابل قبول مدل ساختاری است. همچنین مقادیر CFI, GFI, AGFI, NFI, NNFI همگی بالاتر از ۰.۹ هستند.

در جدول ۶ ضرایب مسیر و معناداری بین متغیرهای پژوهش آمده است. همانطور که مشاهده می‌شود، ضرایب مسیر برای فرضیه اصلی، در سطح ۰.۰۵ (t بزرگ‌تر از ۱.۹۶ و t کوچک‌تر از -۱.۹۶) معنادار فرضیه اصلی بدست آمده است. برای بررسی این فرضیه از تحلیل مسیر طبق شکل ۱ استفاده شده است.

جدول ۷. نتایج حاصل از مسیر برای فرضیه اصلی

مسیرها	نشان	ضریب مسیر	معناداری	نتیجه آزمون
پیشرفت تحصیلی - اخلاق حرفه ای	da-en	۱.۲۳	۱.۴۳	تایید آزمون
اخلاق حرفه ای - روش تدریس	En-ed	۰.۳۲	۲.۷۴	تایید آزمون
روش تدریس - پیشرفت تحصیلی	Ed-da	۰.۵۹	۴.۱۹	تایید آزمون

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد باتوجه به اینکه ضریب مسیر پیشرفت تحصیلی به اخلاق حرفه ای ۱.۲۳ و ضریب اخلاق حرفه ای به روش تدریس ۰.۳۲ بدست آمده و همچنین ضریب مسیر روش تدریس به پیشرفت تحصیلی ۰.۵۹ بدست آمده است فرضیه تحقیق مورد تایید است و پیشرفت تحصیلی در رابطه میان استانداردهای اخلاق حرفه ای و روش تدریس دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد نقش واسطه گری دارد.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به یافته‌های تحقیق و انجام آزمون استقلال به این نتیجه می‌رسد که بین اخلاق حرفه ای و روش تدریس به یکدیگر وابسته‌اند. و رابطه معناداری بین اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی وجود دارد. با در نظر گرفتن نرخ بالای اخلاق حرفه ای در اساتید، می‌توان از طریق پرورش صحیح آن در دانشگاه به منافع ارزشمندی از جمله روش صحیح تدریس و در نهایت پیشرفت دانشجویان دست یافت. آگاه کردن مدیران موسسات آموزشی نسبت به وجود چنین عامل ارزشمندی و چگونگی استفاده از آن در پیشبرد اهداف دانشگاه ها نیز می‌تواند تاثیر بسزایی در بهبود پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته باشد. علاوه بر کاربرد اخلاق در سطح فرد و گروه می‌توان از این مقوله در ابعاد مختلف سطح دانشگاهی از جمله سیاست ها و استراتژی ها، مشتری مداری و مسئولیت پذیری اجتماعی نیز بهره جست. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که شناخت و تقویت ابعاد اخلاق حرفه ای در اساتید از سوی مدیران ارشد دانشگاه ها و تاکید بر روش صحیح تدریس و با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان مورد توجه بیشتری واقع شود. با توجه به میزان اخلاق موجود در اساتید دانشگاه‌ها زمینه تحقیقات بعدی می‌تواند تلفیقی از کاربرد فناوری اطلاعات و اخلاق حرفه ای در بررسی میزان بالای صحیح روش تدریس در حوزه‌های مختلف باشد.

بنابراین با نتایج بدست آمده از تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت که:

- بین اخلاق حرفه ای و روش تدریس با نقش واسطه گری پیشرفت تحصیلی دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان بجنورد در سال ۱۳۹۶ رابطه معناداری وجود دارد.

منابع

- آراسته، حمیدرضا، نوه ابراهیم، عبدالرحیم، مطلبی فرد، علیرضا (۱۳۸۹). بررسی وضعیت رعایت اخلاق آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران. فصلنامه راهبرد فرهنگ، سال دوم و سوم، شماره های ۸/۹: ۲۰۴-۲۱۹.
- اله ویس، گه شین (۱۳۹۰). تحلیل و بررسی جایگاه اخلاق حرفه ای تدریس در مراکز دانشگاهی، تاملی: بر آراء و دیدگاه های اساتید دانشگاه کردستان. اولین همایش بین المللی مدیریت، آینده نگری، ار آفرینی و صنعت در آموزش عالی، سنندج، ۲۸-۲۹، اردیبهشت.
- ایازی، زهرا و همکاران (۱۳۸۹). موازین اخلاقی در اثربخشی آموزش. سیمینار سراسری توسعه آموزش علوم پزشکی سنندج، ۱۱-۱۲ اسفند.
- گودرزی مصطفی (۱۳۸۸). بررسی مبانی اخلاق حرفه ای معلمان از دیدگاه اندیشمندان مسلمان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه کردستان.
- فلاح تفتی، علمی محمد (۱۳۸۹). بررسی خصوصیات اخلاقی اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد. سیمینار سراسری توسعه آموزش علوم پزشکی سنندج، اسفند ماه.
- فرامرزی فراملکی، احمد (۱۳۸۳). اخلاق حرفه ای. چاپ دوم، قم: نشر مجنون.
- مطلبی فرد، علیرضا، آراسته، حمیدرضا، خنجرخانی، مروارید، صفایی، سعید (۱۳۹۰). شناسایی نشانگرهای یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم تهران، یک مطالعه کیفی، فصلنامه برنامه ریزی درسی در آموزش عالی.

- Izadikhah A, Changiz T, Yamani N, Mirshahjafarey I. Developing codes of ethics for clinical medicine educators. *J Med Ethics Hist Med*. 2013;6(1):37-52. [Persian] - Sharifian F, Nasr A R, Abedi LO. Sharifian F, Nasr AM, Abedi LO. Indicators of effective teaching in universities and institutions of higher education and its realization in Science. *Stud sychol J*. 2011;8(1):7-11. [Persian]
- Amrahi A, Soltanzadeh V, Esm Hosseini GhR. Teaching ethics of faculty members situation from the viewpoints of Nursing students. *Biomonthly Educ Strateg Med Sci*. 2014;7(4):235-40. [Persian]
- Soltanzadeh V, Amrahi A, Esm Hosseini GhR. Situation of the professional ethics standards of faculty members in the viewpoint of Nursing students. *Biomonthly Educ Strateg Med Sci*. 2014;7(1):19-23. [Persian]
- Ghadami A, Salehi B, Sajadi S, Naji H. Students' points of view regarding effective factors in establishing communication between students and faculty members. *Iran J Med Educ*. 2007;7(1):149-54. [Persian]
- Kazempour Z, Ashrafi Rizi H, Taheri B. The attention rate of librarians in Isfahan University of Medical Sciences and Isfahan University to professional ethics based on ethical codes of Iranian University librarians. *Health Inf Manag*. 2011;8(6):795-806. [Persian]
- Sarmadi M, Shalbaf A. The professional ethics in TQM. *Ethic Sci Technol*. 2007;2(3-4):99-110. [Persian]
- Mobashery M, Khosravi SH, Deris F, Taheri Z, Taji F, Mardanpour E. Characteristics of a Good Teacher in Terms of Students of Health School in Shahrekord University of Medical Sciences. *Med Educ J*. 2011;3(2):1-8. [Persian]
- Peyman H, Zarian A, Sadeghifar J, Alizadeh M, Yaghubi M, Yamani N, et al. Characteristics of a capable university teacher from the students' point of view. *Iran Med Educ J*. 2011;10(5):1131-9. [Persian]
- Azizi NA. Professional ethics in higher education: A reflection on strategy of improvement of ethical standards in university education. *Strateg Culture*. 2011;2(8-9):173-201. [Persian]
- Aghakahni N, Sharif F, Sharifnia H et al. Survey of Nursing students' views regarding professors' adherence to professional ethics in Shiraz University of Medical Sciences, 2010. *J Educ Ethics Nurs*. 2013;2(3). [Persian]
- Imanipour M. Ethical principles in education. *Iran J Med Ethics History Med*. 2012;5(6):27-41. [Persian]